

Aan de opstellers van de verkiezingsprogramma's

Samen werk maken van de kracht van de regio's!

Als samenwerkingsverband van 31 grote plattelandsgemeenten geven wij u graag een aantal punten mee voor uw verkiezingsprogramma.

Wij (zie kader verderop) kénnen het platteland. We kennen de ruimte, de pracht, de kracht én ook de kwetsbaarheid. Recente onderzoeken laten zien dat er ongewenste brede welvaartsverschillen tussen regio's in Nederland zijn ontstaan. Wij citeren een aantal zinnen uit de rapporten ['Elke regio telt'](#) en het [Literatuuronderzoek naar de Leefbaarheid op het platteland](#).

- Een neerwaartse spiraal van verschraling met verstrekkende gevolgen voor het gemeenschapsleven.
- De leefbaarheid van dorpen, buurten en gemeenschappen komt onder druk te staan en dit leidt tot achterstanden
- Door onvoorziene keteneffecten is verlies aan leefbaarheid een zelfversterkend proces gebleken

Van doelmatig naar maatschappelijk effectief

Wij merken dat 'Den Haag' denkt in economische doelmatigheid en met name investeert in gebieden die al sterk zijn. Mensen in de regio herkennen zich daardoor niet meer in de rijksoverheid en hebben geen vertrouwen meer in het beleid. Op het platteland staan we voor samenwerken. Problemen lossen we op vanuit nieuwsgierigheid, nabijheid en begrip voor elkaars waarden. Zo lossen wij veel vraagstukken samen met onze inwoners of dankzij onze inwoners op. Veel voorzieningen kunnen we met of dankzij onze inwoners in stand houden.

In onze ogen staat Den Haag voor de keuze om nu een paradigmashift te maken en in te zetten op maatschappelijke effectiviteit. Niet weg te kijken van de verschraling en verlies van het grootste deel van de samenleving van Nederland, maar te kiezen voor herstel!

Het is aan u om nu de keuze te maken: 1. gelijke behandeling van Nederlandse inwoners of 2. doorgaan met het vergroten van verschillen en de kansongelijkheid tussen de inwoners binnen en buiten de randstad.

Integrale samenwerking binnen de ministeries is daarbij randvoorwaardelijk. We hebben behoefte aan structurele afspraken om aan onze samenleving te kunnen bouwen. Alleen met zicht op structurele langdurige financiering is het zinvol regionale Kansenagenda's te ontwikkelen.

Wat kunt u doen?

1) Benut de kracht van het platteland

Het platteland is heel krachtig. We hebben ruimte. We hebben oplossingskracht. En onze inwoners zijn gewend zelf de handen uit de mouwen te steken. Op veel fronten krijgen mensen op het platteland samen zaken voor elkaar: op het gebied van energietransitie of in stand houden van ontmoetingsruimten. Een paar voorbeelden vindt u in de bijlage. Voorkomen moet worden dat deze kracht verloren gaat. Dit ligt op de loer als de ongelijkheid toeneemt en mensen het vertrouwen in de democratische rechtstaat verliezen. De noodzakelijke transitie krijgen geen draagvlak, maar tegenwerking als de brede welvaart ongelijk verdeeld blijft.

2) Voer het gesprek met het platteland

Het is de hoogste tijd onze gemeenschappen op het platteland serieus te nemen en de dialoog met hen aan te gaan. Wéét wat daar gebeurt! Op het platteland staan we voor werken aan een aantrekkelijk en duurzaam toekomstperspectief. Dit draagt bij aan vertrouwen. Dit moet ook de basis zijn voor het samenwerken tussen de verschillende overheden. De bestuurders van het platteland kennen hun inwoners. Zij bieden zich in volle overtuiging aan om de brug te slaan tussen de rijksoverheid en de inwoners van het platteland.

3) Werk mee aan de leefbaarheid van het platteland

Zorg, onderwijs, bereikbaarheid: in de voorzieningen op het platteland boeren we achteruit. Tal van onderzoek toont aan dat dit een neerwaartse spiraal is. Vertrek van de ene voorziening leidt tot vertrek van de andere. Die spiraal moeten we samen opwaarts zien te duwen.

Visie op het platteland, geld en lef!

Een ander manier van denken en investeren is nodig. De beoogde kortingen op het gemeentefonds moeten van tafel. De verdeling dient herijkt te worden vanuit het oogpunt van **Brede welvaart** voor *alle* gebieden! Dit vraagt om visie en lef én de nodige implementatietijd. Ons advies is om een **klankbordgroep** in te stellen van inwoners van het landelijk gebied die bij generieke aanpassingen van wet- en regelgeving, de effecten op de leefbaarheid in het landelijk gebied beoordelen.

Op kortere termijn kunt u ook al maatregelen nemen. Wij noemen hier tien concrete zaken:

1. Houd **gezondheidszorg** ook voor inwoners van uitgestrektere plattelandsgebieden bereikbaar. In P10-gemeenten wonen relatief meer ouderen dan in de rest van Nederland. Een flink aantal gepensioneerden verhuist na het afsluiten van hun loopbaan van de stad naar het platteland. En door die toenemende vergrijzing hebben steeds meer mensen hulp nodig terwijl er steeds minder mensen in staat zijn om anderen te helpen.
2. Ga bij de bekostigingssystematiek in het **onderwijs** uit van de investeringen die nodig zijn om onze jongeren op te leiden voor de banen van de toekomst (en dus niet de leerlingenprognoses).
3. Houdt bij de mogelijke invoering van een kilometerheffing rekening met de plattelandssituatie waarbij de afstand tot voorzieningen vaak groter is en weinig tot geen OV beschikbaar is. Biedt ruimte en ondersteuning voor alternatief vervoer en stimuleer kansrijke ontwikkelingen, want **bereikbaarheid** is hoe dan ook een groot issue op het platteland. Ook in het combineren van goederen- en personenvervoer is veel winst te halen. Strenge regels houden dit nu echter tegen.
4. Zorg voor voldoende middelen voor **ontmoetingsruimten** op het platteland: voor de creativiteit en het organisatievermogen van de inwoners in onze dorpen is elkaar ontmoeten cruciaal. Als plattelanders elkaar niet kunnen ontmoeten, verliest de gemeenschap zijn kracht.
5. Investeer in **wonen** op het platteland: het platteland heeft naast een nieuwbouwopgave ook een grote en kenmerkende opgave op het terrein van herstructurering, verduurzaming en levensloopgeschikt maken van de huidige woonvoorraad. De opgave is complex, door het relatief hoge aandeel particuliere woningen op het platteland. Zorg daarbij voor een financieringsinstrument warmtetransitie voor verduurzaming particulier woningbezit op platteland en in lintbebouwingen. Laat de ondergrens van 200 woningen van de woningbouwimpuls los. Onze gemeenten kennen vele kleine dorpskernen met vooral kleinschalige plannen (variërend van <10 tot 25 woningen). Grotere woningbouwlocaties (van meer dan 50 woningen) zijn uitzonderingen.
6. Schaf beperkende regelgeving voor **lokale energiecoöperaties** af en geef hen een eigen positie zodat zij actief kunnen bijdragen aan de energietransitie. De opbrengst van de energieproductie komt ten goede aan lokale gemeenschappen en ze zorgen dat de landschappelijk ingreep beperkt blijft en er minder druk op het elektriciteitsnetwerk komt.
7. Schaf de **cofinanciering** af bij het afsluiten van regiodeals af. Met name de armste gemeenten kunnen niet meedoen omdat ze geen geld hebben voor de cofinanciering.
8. Investeer in de laatste **aansluitingen op internet**. Aansluiting op internet is een grondrecht, maar het is nog niet op alle plekken beschikbaar, omdat dat niet rendabel is voor marktpartijen.

9. Maak een zorgvuldige **gebiedsgerichte aanpak** mogelijk: gebiedsgericht en met toekomstperspectief. Dat is alleen efficiënt als het samen met de gebruikers van de gebieden plaatsvindt. Naast de belangrijke rol als voedselproducent is de landbouw voor plattelandsgemeenten de belangrijkste en grootste Terrein Beherende Organisatie. Wij pleiten voor een echt integrale aanpak waarbij ruimte is voor innovatie, combineren van meerdere functies en diensten op de landbouwbedrijven en maatwerk.
10. **Bodem en water sturend**: laat de lokale samenleving de gelegenheid krijgen om via een proces van aanpassen en adaptatie zich voor te bereiden op het principe water en bodem sturend. Blijf daarnaast nationaal investeren in maatregelen die overstroming en effecten van verzilting en verdroging zo veel en lang als mogelijk verantwoord tegengaan.

Geen nieuwe structuren

Als laatste willen wij nog meegeven dat er in de volle breedte van het overheidsbeleid aandacht en ruimte voor de structurele ontwikkeling van de regio's nodig is. Daarbij moeten we echter waken voor het inzetten van nieuwe structuren, zoals bijvoorbeeld een aparte regiominister. Dit zou een bevestiging en versterking van de verkokering van het rijksbeleid zijn. De regio moet integraal worden meegenomen in het totale Rijksbeleid.

Wie zijn wij

De P10 is het samenwerkingsverband van grote plattelandsgemeenten. P10 bestaat sinds 2008 en heeft 31 grote plattelandsgemeenten, met bijna 10.000 km² oppervlakte, bijna 700 dorpskernen en meer dan een miljoen inwoners. Kennisdeling en gezamenlijke belangenbehartiging vormen ons bestaansrecht. Hierbij werken we samen met de steden in onze regio's. Want platteland en stad kunnen niet zonder elkaar. Als Nederland staan we voor grote opgaven: energie, wonen, zorg, onderwijs. Urgente uitdagingen die vragen om visie en een lange adem, om ruimte en kracht. Dat kunnen we alleen samen aanpakken, maar daarvoor is ook een integraal werkende rijksoverheid nodig die weet wat er speelt in de regio's.

Wij zijn graag bereid onze voorstellen toe te lichten. U kunt hiervoor contact opnemen met Lydia van Santen (info@p-10.nl).

Met vriendelijke groet,

Ellen Nauta
Voorzitter P10